РОЗДІЛ 7. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

ДЕФІНІЦІЯ ЛІЗИНГУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ

DEFINITION OF LEASING AND PECULIARITIES OF ITS APPLICATION IN UKRAINIAN REALITIES

УДК 339.3.657

<https://doi.org/10.32843/infrastruct35-71>**Брадул О.М.**

д.е.н., професор кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування
Криворізький національний університет
Мартиненко В.М.
магістрантка
Криворізький національний університет

У статті розглядаються основні підходи до визначення сутності понять «лізинг», «кредит», здійснено розмежування цих понять, виділено оренду у системі майнових відносин як своєрідний вид майнового найму, якому притаманний розподіл функцій власності – відокремлення права користування майном від володіння ним. Встановлено, що оренда як облікова категорія характеризується сукупністю господарських операцій, що відбуваються в межах визначеного часу, а значить, являє собою процес. Докладно описано ознаки лізингу та кредиту, а також порівняно їх між собою. Наведена нормативно-правова база з визначення понять «лізинг» та «кредит». Авторами надається обґрунтування недоліків та переваг застосування лізингу та кредиту. У статті на прикладі показано розрахунок лізингу та кредиту. Порівняно суми амортизації фінансового лізингу та суми амортизації кредиту і визначено ефективність лізингу відповідно до приведеного прикладу.

Ключові слова: лізинг, кредит, основні засоби, оренда, амортизація.

В статье рассматриваются основные подходы к определению сущности понятий

«лизинг», «кредит», осуществлено разграничение этих понятий, выделена аренда в системе имущественных отношений как своеобразный вид имущественного найма, которому присуще распределение функций собственности – отделение права пользования имуществом от владения им. Установлено, что аренда как учетная категория характеризуется совокупностью хозяйственных операций, происходящих в пределах определенного времени, а значит, представляет собой процесс. Подробно описано признаки лизинга и кредита, а также осуществлено сравнение их между собой. Представлена нормативно-правовая база по определению понятий «лизинг» и «кредит». Авторами представлено обоснование недостатков и преимуществ применения лизинга и кредита. В статье на примере показан расчет лизинга и кредита. Сравнены суммы амортизации финансового лизинга и суммы амортизации кредита и определена эффективность лизинга в соответствии с приведенным примером.

Ключевые слова: лизинг, кредит, основные средства, аренда, амортизация.

The need of enterprises for continuous technical re-equipment, application of the latest technologies, expansion of production of goods and services encourage Ukrainian enterprises to apply optimal forms of raising capital, among which rent is of particular importance. During the economic crisis, most Ukrainian enterprises are unable to make technical upgrades to their own resources. Therefore, there is an objective need to develop a leasing business, which makes it possible to attract private investment to financially support businesses, especially in the field of small and medium-sized businesses. Investigate the economic nature of the lease. Clarify the essence of rent as an economic and accounting category and distinguish it in the system of property relations. Specify the objects and entities of the lease relationship and refine the classification of the lease with a view to further refining the method of accounting for transactions with it. According to the research of scientific literature and legal documents, it was found that rent as an accounting category is characterized by a set of business transactions that occur within a certain time, and therefore represents a process. The main difference between operational and financial leasing is that the object simply returns to the lessor after the operative lease expires. As a result of the expiry of the financial lease, the lessee acquires ownership of the leased asset. The rules for taxation of operating and financial leasing operations also differ significantly. Leasing companies make decisions much faster, which saves time and material costs for the client. Working with leasing companies, the client has more opportunities to obtain financing conditions that are as close as possible to his needs and desires. Specialists of the leasing company save time and resources of the client, due to the fact that they professionally perform part of the functions for him and provide comfort. The amount of financial leasing amortization and the amount of loan amortization are compared, and the effectiveness of leasing is determined according to the example. Leasing provides additional opportunities to optimize your spending calendar and minimize cash flow.

Key words: leasing, credit, basic litigation, rent, depreciation.

Постановка проблеми. Постійна потреба підприємств у технічному переозброєнні, застосуванні найновітніших технологій, розширенні виробництва товарів та послуг спонукає українські підприємства до пошуку оптимальних та кращих форм залучення капіталу, одними з яких є банківський кредит та лізинг. А також нині немає однозначної думки щодо трактування оренди, чітко визначених меж застосування понять «оренда», «лізинг», «кредит».

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема підвищення ефективності впровад-

ження лізингу і порівняння його переваг та недоліків із банківським кредитом під час формування основних засобів знайшла своє відображення у наукових працях вітчизняних і закордонних учених, таких як Ф.Ф. Бутинець, О. Байдик, О.В. Бондар, Т.А. Бондар, Л.М. Братчук, О. Габрук, С.Ф. Голов, Л. Горецька, А.П. Гринько, М.Я. Дем'яненко, А.Г. Загородній, В.В. Ковальов, О.М. Колесникова, С.М. Лайчук, В.Б. Моссаковський, С.В. Мочерний, І. Назарбаєва, Л. Пантелейчук, С.Е. Пивоваров, Л.Н. Прилуцький, Ю. Проценко, О. Риндя, Я.Б. Усенко, Ф. Шамхатов, І.В. Яценко, І. Бер-

нар, Ж.-К. Коллі, М.Р. Метьюс та М.Х.Б. Перера, Ж. Рішар, Джоел. Дж. Сігелта інші.

Постановка завдання. Дослідити економічну сутність оренди. Уточнити сутність оренди як економічної та облікової категорії та виділити її у системі майнових відносин. Чітко розмежувати поняття «оренда», «лізинг», «кредит». Оцінити доцільність суми платежів за лізингом та банківським кредитом.

Виклад основного матеріалу дослідження. За несприятливих умов більшість підприємств України неспроможні власними коштами здійснювати технічне оновлення устаткування. Тому виникає необхідність:

а) розвитку лізингового бізнесу, що потребує залучення приватних інвестицій для фінансової підтримки підприємств;

б) використанню банківського кредиту.

В Україні розповсюдження лізингу припадає на початок економічних реформ, що характеризувався інтенсивним розвитком міжнародних відносин, вивченням та запозиченням зарубіжного досвіду, зокрема економічної практики США. На той час одні підприємства стикнулися із кризою збуту своєї продукції, платіжною кризою, а інші – з недостатністю коштів для інвестування розширеного виробництва, неможливістю використання банківського кредиту. За складних економічних умов становлення ринкового господарства зручним виявився лізинговий механізм, коли певна фірма, яка має кошти або пов'язана з банком, закуповує у виробничого підприємства його продукцію (технологічне обладнання, транспортні засоби тощо) та надає їх у розпорядження юридичних або фізичних осіб, згодних використовувати це обладнання у своїх цілях на умовах оренди.

Дослідження трактувань сутності оренди, що надані вітчизняними та зарубіжними вченими, свідчить, що нині одним із найбільш розповсюджених є тлумачення оренди як майнового найму.

Але є і протилежний підхід, коли комплекс майнових відносин розділений на «найм» і «оренду» з позиції економічної цілі. Так, ще у Римському праві під наймом розумілося користування річчю для споживчих потреб, а орендою – угоди, згідно з якими наймач користувався плодами від найнятого майна. Таким чином, призначення користування майном було визначальним під час класифікації подібного роду угод. Подібний підхід був прийнятий деякими сучасними західноєвропейськими законодавствами. Наприклад, німецьке право розрізняє користування тільки річчю (*miethe* – прокат, найом) та вилучення з неї плодів (*patch* – оренда). У низці країн різниця між поняттями оренди і найму пов'язується із класифікацією об'єкта майна. Так, відповідно до австрійського законодавства в оренду можна взяти сільськогосподарське обладнання, а також землю; будь-яке інше майно можна

лише взяти у наймання. Якщо звернутися до чинного вітчизняного законодавства у частині різних трактувань лізингу, то слід відмітити, що ця категорія формально відповідає категорії «оренда». Так, лізинг за Цивільним кодексом України (пар. 6 гл. 58) та Господарським кодексом України розглядається як особливий вид оренди. Водночас Податковий кодекс України (ПКУ) не відокремлює поняття «оренда» і «лізинг». Відповідно до п. 14.1.97 ПКУ, лізингова (орендна) операція – це господарська операція фізичної чи юридичної особи (орендодавця), яка передбачає надання основних фондів у користування іншим фізичним або юридичним особам (орендарям) за орендну плату і на певний строк [1]. Розповсюдженням є визначення оренди через терміни «договір» або «угода». Так, П.Т. Саблук та М.Я. Дем'яненко характеризують оренду як договірні відносини [2].

Згідно з П(С)БО 14 «Оренда», оренда – угода, згідно з якою орендар придбає право користування необоротним активом за плату протягом узгодженого з орендодавцем строку [3].

Трактування оренди як угоди чи договору майнового найму розкриває здебільшого правовий зміст цієї категорії, оскільки договір є лише юридичною підставою для здійснення відповідних операцій між зацікавленими сторонами, фактом згоди на здійснення цієї операції. Категорія «оренда» повинна розкривати економічний зміст самого процесу надання об'єктів у користування, а не його юридичне підґрунтя.

Більшість науковців характеризують оренду через механізм її здійснення, тобто як господарську операцію. Виходячи з того, що термін «оренда» походить від латинського дієслова *arrendare* – «віддавати у наймання», а отже, представляє дію, така думка є цілком обґрунтованою. Але оренда не обмежується однією дією, вона характеризується сукупністю взаємопов'язаних дій, господарських операцій, що відбуваються в межах визначеного часу, а значить, являє собою процес. Він починається з моменту надання (прийняття) майна, триває протягом строку користування ним, закінчується поверненням або викупом орендованого об'єкта та весь цей час супроводжується періодичними розрахунками. Оскільки під час оренди виникає комплекс взаємопов'язаних, послідовних господарських операцій, у бухгалтерському обліку її слід вважати господарським процесом: з позиції орендодавця відбувається процес реалізації послуги надання майна у тимчасове платне користування, а з позиції орендаря – процес придбання такої послуги.

Неоднозначність у трактуванні оренди серед науковців та практиків можна пояснити тим, що окремі ознаки орендних операцій притаманні іншим, близьким за змістом видам майнових відносин, які мають спільні властивості.

Окремі економісти, аналізуючи тоді господарські відносини у західних країнах (як правило, за даними, описаними в англомовній літературі), виявили описання ситуацій, що передбачали можливість цілеспрямованого здавання майна в оренду спеціалізованими компаніями, подібна діяльність для яких була основною. Термін «лізинг» походить від англійського дієслова «to lease», що означає здавати та брати майно в оренду. У результаті буквального перекладу з англійської у вітчизняній літературі і було введено до обігу «лізинг» як окрему категорію.

Нині є декілька підходів щодо трактування сутності лізингу, які характеризують економічну та юридичну природу цього комплексу відносин. Закон України «Про фінансовий лізинг» визначає поняття «лізинг» як вид громадянсько-правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу. За договором фінансового лізингу лізингодавець зобов'язується придбати річ у власність у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоотримувачем специфікацій та умов і передати її в користування лізингоотримувачу на визначений термін не менше одного року за встановлену плату [4].

У Податковому кодексі зазначено, що лізинг – господарська операція

фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних фондів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк [1].

Погляди на сутність лізингу, викладені в обліково-економічній літературі, розглянуто в таблиці 1.

Вважаємо справедливою думку В.В. Ковальова, що лізинг – це вид діяльності, але не самостійний елемент права. Окремі специфічні риси, наявність яких визначається як основні аргументи для відокремлення лізингу – вибір майна орендарем, а не орендодавцем, або відповідальність продавця перед орендарем, тобто особою, яка не

є власником майна – не змінюють суті правовідносин між орендодавцем (лізингодавцем) та орендарем (лізингоотримувачем). Відносини між ними полягають у зобов'язанні орендодавця передати майно у тимчасове володіння та користування на певний строк за визначену плату.

Згідно із Законом України «Про банки та банківську діяльність» банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів із такої суми [10].

Економічну сутність кредиту за поглядами дослідників наведено в таблиці 2.

З економічного погляду лізинг має певну схожість із банківським кредитом, який надається на придбання основних засобів. Кредитні та лізингові відносини між позичальником (лізингоотримувачем) та кредитором (лізингодавцем) базуються на умовах терміновості, оплати, повернення, матеріального забезпечення (застави).

У таблиці 3 наведено порівняльні ознаки банківського кредиту та лізингу.

Розглянувши ознаки банківського кредиту та лізингу, можна зі впевненістю сказати, що відмінність кредиту від лізингу базується на тому, що коли клієнт купує товар у кредит, він беззастережно та автоматично стає його власником, якщо ж на умовах лізингу, то не обов'язково стає власником, але може стати ним у подальшому. Клієнт, який купує товар у кредит, відповідальність за нього бере на себе. Що ж стосується лізингових відносин, то відповідальність за товар покладається на лізингодавця.

У лізингових договорах після закінчення терміну оренди передбачається право або ж обов'язок орендаря купити товар. Це залежить

Таблиця 1

Визначення лізингу в обліково-економічній літературі

Джерело	Дефініція
Бутинець Ф.Ф., Шатило Н.В. Податковий облік в Україні. Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». Житомир: ЖІТІ, 1998. 928 с. [5]	Орендна (лізингова) операція – це господарська операція фізичної або юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних засобів або землі у користування іншим фізичним або юридичним особам (орендарям) під процент на визначений строк.
Поплавська Ж.В., Поплавський В.Г. Фінансовий лізинг в агросфері // Фінанси України. 2005. № 8. С. 91–100. [6]	Лізинг – це різновид довгострокового кредиту, що надається в натуральній формі і погашається позичальником на виплат.
Горбач Л.М., Каун О.Б. Ринок фінансових послуг: Навч. посібник / Л.М. Горбач, Л.М. Каун. К.: Кондор, 2006. 435 с. [7]	Лізинг полягає в інвестуванні коштів у придбання майна.
Лещенко М.И. Основы лизинга: Учеб. пособие. М.: Финансы и статистика, 2000. 336 с. [8]	Лізинг – комплекс майнових відносин, що виникають, пов'язані з передачею майна (обладнання, машин, суден та ін.) у використання після його придбання у виробника (продавця).

Джерело: [9]

Таблиця 2

Визначення кредиту в обліково-економічній літературі

Джерело	Дефініція
Бланк И.А. Словарь-справочник финансового менеджера. К.: «Ника-центр», 1998. 480 с. [11]	Надання позичальнику коштів у грошовій або іншій формі на встановлений термін під визначений процент
Пипко В.А., Булавина Л.Н. Настольная книга бухгалтера и аудитора. 2-е изд., доп. / под ред. академика Н.В. Бондаренко. М.: Финансы и статистика, 2000. 592 с. [12]	Економічні відносини, що виникають під час обміну двома платежами, відокремленими один від одного в часі
Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Страдубцева Е.Б. Современный экономический словарь. М.: ИНФРА-М, 1996 496 с. [13]	Позика в грошовій або товарній формі, що надається кредитором позичальнику на умовах повернення, частіше за все з виплатою позичальником процента за користування позикою
Саблука П.Т. Словник-довідник фінансиста АПК / За ред. Саблука П.Т., Демяненко М.Я. К.: Інститут аграрної економіки УААН, 1997. 234 с. [2]	Форма позики коштів у грошовій або грошово-натуральній формі на умовах строковості, повернення, платності та цільового характеру, що надається однією юридичною або фізичною особою – кредитором іншій особі – позичальнику

Джерело: власна розробка

Таблиця 3

Порівняльні ознаки банківського кредиту та лізингу

Ознаки	Банківський кредит	Лізинг
Ступінь фінансування основних засобів	Фінансує 60–70% вартості придбаних основних засобів	Фінансує 100% придбаних основних засобів
Забезпечення	Кредитор вимагає ліквідної застави вартістю не менше ніж 130–140% вартості кредиту	Заставою є сам об'єкт лізингу. За умови, що лізингова компанія отримує банківський кредит на придбання об'єкта лізингу, потрібна застава в розмірі лише 30–50% суми банківського кредиту
Право власності кредитора на об'єкт лізингу	Зберігає за собою заставне майно до повного погашення позики	Лізингоодержувач (позичальник) стає власником узятого в оренду майна тільки після закінчення строку договору та повної оплати лізингових платежів
Форма надання	У грошовій формі	У товарній або товарно-грошовій
Спосіб погашення боргу	У грошовій формі	У грошовій, товарній або змішаній формах
Розмір плати	Відсотки за кредит плюс сума основного боргу	Плата за банківський кредит плюс вартість основних засобів плюс лізингова маржа (прибуток лізингової компанії)
Чим регулюється	Закон України «Про банки і банківську діяльність» Цивільним кодексом	Закон України «Про фінансовий лізинг» Цивільним кодексом
Що можна придбати	Все, що прямо не заборонено кредитором	Рухоме і нерухоме майно, крім земельних ділянок і майнових комплексів
Сторони взаємин	Кредитор (займодавець) Позичальник	Продавець Лізингодавець Лізингоодержувач
Хто є власником майна, яке купується за договором	Позичальник	Право власності спочатку належить лізингодавцю, але може перейти до лізингоодержувача після закінчення терміну договірних відносин
Які документи треба підписати	Договір купівлі-продажу Кредитний договір Договір страховки Договір застави	Лізинговий договір Договір страховки
Необхідність нотаріального підписання договору	Так	Ні
Хто платить за обслуговування майна і підтримання його у справному стані	Позичальник	Лізингодавець або лізингоодержувач. Можливо, лізингодавець відшкодовує клієнту додаткові витрати, які виникають у процесі використання об'єкта

Джерело: [14]

від виду лізингу: оперативний або ж фінансовий. Головна відмінність оперативного та фінансового лізингу в тому, що після закінчення оперативного лізингу об'єкт просто повертається лізингодавцю.

Собівартість товару зменшується за виплати процентів, тобто по закінченню терміну договору його можливо купити, але уже за меншу вартість. Що ж стосується відсоткових ставок то в основному відсотки за кредитом більші за лізингові.

Клієнтами кредиту або лізингу в основному є підприємства приватної та державної форм власності. Часто підприємства державної форми власності «звертаються» до лізингу.

Лізинг має масу переваг перед кредитом. Наприклад: 1) термін фінансування лізингу до 5 років, кредиту – 5–7 років; 2) перший платіж під час оформлення лізингу – від 20% без додаткових гарантій, а кредиту – від 20%; 3) мінімальний термін діяльності в лізингу – від 6 місяців, а в кредиті – від 12.

Лізинг має й інші переваги, такі, наприклад, як послуга. Основною перевагою перед кредитуванням є нижчі вимоги за заставою, оскільки в лізингу лише обладнання є предметом застави без будь-якого додаткового забезпечення, що суттєво збільшує доступність нового обладнання. Також лізинг можна оформити набагато швидше та простіше, ніж традиційну позику. Це актуально для машин сезонного використання, де період повністю збігається з часом експлуатації [15].

А також великою перевагою є те, що виплата лізингових платежів по своїй суті є покупкою власного майна. Щомісячні витрати лізингоодержувача на виплату лізингових платежів можна порівняти з поточними орендними платежами, при цьому об'єкт стає власністю лізингоодержувача. Ще однією перевагою є те, що на розмір лізингового платежу не впливає зростання цін, наприклад на нерухо-

мість, і орендних ставок. Платіж може бути скоректований тільки на курс долара. Тобто в межах програми підприємство має можливість зафіксувати свої витрати, пов'язані з об'єктом лізингу, наприклад нерухомістю, і чітко їх планувати [16].

А також перевагою є комплексне і гнучке рішення, яке приймається під час оформлення лізингу. Якщо йдеться про фінансовий лізинг, не потрібно нічого, крім договору лізингу. У оперативному лізингу подорожчання вартості оформлення можливе за рахунок технічного обслуговування, адміністрування технічного обслуговування тощо [17].

Основні «теоретичні» переваги та недоліки ми проаналізували, тож надалі розглянемо більш детально на прикладі розрахунок суми платежів, а також визначимо суму амортизації основних засобів, якщо їх брати в кредит або лізинг.

Сільськогосподарське підприємство «Хайберрі» планує взяти у лізинг або в кредит трактор «Peg-Perego DO 0047» починаючи з січня 2020 року. Умови лізингу та кредиту наведені в таблиці 4.

Враховуючи природу лізингу та кредиту, здійснені такі розрахунки (табл. 5):

Ефективність лізингу тут пропонується оцінювати за сумою виплат. Як видно з таблиці 5, переплата за кредитом порівняно з лізингом буде 58 460,08 грн.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз наукової літератури та документів цивільного, податкового та облікового права довів, що нині немає однозначної думки щодо всебічного трактування оренди, чітко визначених меж застосування понять «оренда», «лізинг», «кредитування», а також відсутнє розмежування понять «оренда», «лізинг» та «орендні відносини».

Підтримуємо думку Ф.Ф. Бутинця, що лізинг – це господарська операція фізичної або юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання

Таблиця 4

Умови договорів лізингу та кредиту

Умови	Лізингу	Кредиту
Договірна вартість, грн	960000,00	960000,00
Відсоткова ставка, %	24	24
Строк, місяців	36	36
Періодичність сплати платежів	Щомісячно (ануїтет)	Щомісячно (ануїтет)
Строк використання, років	5	5
Метод нарахування амортизації	прямолінійний	прямолінійний

Джерело: авторська розробка

Таблиця 5

Порівняння сум платежів кредиту та лізингу

Умови	Лізинг	Кредит	Відхилення
Сума мінімального платежу, грн	41 852,49	37 663,54	-4 188,95
Місячна амортизація, грн	13 333,33	13 333,33	0
Усього сума виплати, грн	1 297 427,29	1 355 887,37	+58 460,08

Джерело: авторська розробка

основних засобів або землі у користування іншим фізичним або юридичним особам (орендарям) під процент на визначений строк.

Нині лізингові компанії набувають популярності і мають багато переваг перед банками та їхніми кредитами. Ставки лізингу, як правило, дорівнюють банківським кредитним ставкам, а іноді можуть бути навіть вигіднішими. Лізинговий розрахунок зрозуміліший і прозоріший для клієнта, ніж розрахунок банківського кредиту. Лізинг надає додаткові можливості з фінансування, яких не може надати банківське кредитування. Лізингові компанії набагато швидше приймають рішення, що значно економить час та матеріальні затрати клієнта. Працюючи з лізинговими компаніями, клієнт має більше можливостей отримати умови фінансування, які максимально наближені до його потреб і бажань. Фахівці лізингової компанії економлять час і ресурси клієнта завдяки тому, що професійно виконують частину функцій замість нього та забезпечують комфорт. За умови здійснення лізингу є додаткові можливості оптимізувати календар своїх витрат і мінімізувати рух коштів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. 2755-VI / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17, ст. 112.
2. Словник-довідник фінансиста АПК / Саблука П.Т. та ін; за ред. П.Т. Саблука. К. : Інститут аграрної економіки УААН, 1997. 234 с.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» з0487-00, № 181 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00> (дата звернення: 02.09.2019).
4. Закон України «Про фінансовий лізинг» : Закон України від 16.01.2004 р. 723/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998, № 16, ст. 68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723> (дата звернення: 02.09.2019).
5. Податковий облік в Україні : навчальний посібник / Ф.Ф. Бутинець, Н.В. Шатило ; Ін-т змісту і методів навчання, Житомир. інж.-технол. ін-т. Житомир, 1998. 927 с.
6. Поплавська Ж.В., Поплавський В.Г. Фінансовий лізинг в агросфері. *Фінанси України*. 2005. № 8. С. 91–101.
7. Горбач Л.М., Каун О.Б. Ринки фінансових послуг: навчальний посібник. К. : Кондор, 2006. 436 с.
8. Лещенко М.И. Основы лизинга : Учеб. пособие. М. : Финансы и статистика, ГИНФО, 2000. 336 с.
9. Лазебна Ю.М. Про визначення поняття фінансовий лізинг. *Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіонів України : всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція*. Дніпропетровськ, 16-26 листопада 2009. У 2 т. Т II. Д. : ДДФА, 2009. С. 209–210.
10. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 17.01.2001 р. № 2121-III. 2001, № 5–6, ст. 30.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 02.09.2019).

11. Бланк И.А. Словарь-справочник финансового менеджера. К. : «Ника-центр», 1998. 480 с.
12. Пипко В.А., Булавина Л.Н. Настольная книга бухгалтера и аудитора. М. : Финансы и статистика, 2000. 592 с.
13. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. М. : ИНФРА-М, 1996 496 с.
14. Никитченко Ю.В. Переваги та недоліки лізингових та орендних відносин у господарській діяльності. *Європейські перспективи*. 2015. № 2. С. 158–164.
15. Франчук Н.М. Переваги та недоліки лізингу. URL: http://www.rusnauka.com/21_NIEK_2007/Economics/24656.doc.htm (дата звернення: 02.09.2019).
16. Онищенко В. Фінансовий лізинг 2019. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7326-fnansoviy-lizing> (дата звернення: 02.09.2019).
17. Поддєрьогін А.М., Буряк Л.Д., Нам Г.Г., Павліковський А.М., Павловська О.В., Потій В.З., Куліш А.П., Терещенко О.О., Шульга Н.П., Булакова С.А. Фінанси підприємств: підручник / керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2000. 460 с.

REFERENCES:

1. Podatkovyj kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. 2755-VI / Verkhovna Rada Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy. 2011. no. 13-14, no. 15-16, no. 17, st. 112.
2. Sabluka P. T. (ed.) (1997) Slovyk-dovidnyk finansysta APK [Dictionary of the AIC Financier]. K.: Instytut agrarnoji ekonomiky UAAN.
3. Polozhennja (standart) bukhghaltersjogho obliku 14 «Orenda» z0487-00, no 181 / Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00> (accessed 02 September 2019).
4. Zakon Ukrainy «Pro finansovij lizingh» : Zakon Ukrainy vid 16.01.2004 r. 723/97-VR. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy. 1998, no 16, st. 68. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723> (accessed 02 September 2019).
5. Podatkovyj oblik v Ukraini. Navchalnyj posibnyk dlja studentiv specialnosti 7.050106 «Oblik i audyt» / Butynecj F.F. ta in. Zhytomyr: ZhITI, 1998. 928 s.
6. Poplavska Zh. V., Poplavskij V. H. (2005) Finansovy lizynh v ahrosferi [Financial leasing in the agrosphere]. *Finansy Ukrainy*, no. 8, pp. 91–101.
7. Ghorbach L. M., Kaun O. B. (2006) Rynok finansovykh poslugh [Rynok finansovykh poslugh]. K. : Kondor.
8. Leshhenko M. Y. (2000) Osnovy lizinga [Leasing Basics]. M. : Fynansy y statystyka, GhYNFO.
9. Lazebna Ju. M. (2009) Pro vyznachennja ponjattja finansovij lizingh [On defining the concept of financial leasing]. Proceedings of the *Aktualni problemy ekonomichnogho i socialjnogho rozvytku rehioniv Ukrainy : vseukrajinsjka naukovo-praktychna internet-konferencija (Ukraine, Dnipropetrovsk, November 16-26, 2009)*. D.: DDFA, pp. 209–210.
10. Zakon Ukrainy «Pro banky i bankivsku dijalnistj» vid 17.01.2001 r. no 2121-III. 2001, # 5-6, st. 30. Avail-

able at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (accessed 02 September 2019).

11. Blank I. A. (1998) Slovar'-spravochnik finansovogo menedzhera [Dictionary dictionary of a financial manager]. K.: «Nika-tsentr».

12. Pipko V. A., Bulavina L. N. (2000) Nastol'naya kniga bukhgaltera i auditora [Handbook of accountant and auditor]. M.: Finansy i statistika.

13. Raizberh B. A., Lozovskyi L. Sh., Starodubtseva E. B. (1996) Sovremenniy ekonomicheskij slovar [Modern economic dictionary]. M.: INFRA-M.

14. Nykytchenko Ju. V. (2015) Perevagh ta nedoliky lizinghovykh ta orendnykh vidnosyn u ghospodarskij

dijalnosti [Advantages and disadvantages of leasing and leasing relations in economic activity]. *Jevropejski perspektivy*, no. 2, pp. 158–164.

15. Franchuk N. M. Perevagh ta nedoliky lizinghu [Advantages and disadvantages of leasing]. Available at: http://www.rusnauka.com/21_NIEK_2007/Economics/24656.doc.htm (accessed 02 September 2019).

16. Onyshhenko V. Finansovyj lizingh 2019 [Financial leasing 2019] Available at: <https://www.golovbukh.ua/article/7326-fnansoviy-lizing> (accessed 02 September 2019).

17. Podderjoghin A. M. (ed.) (2000) Finansy pidpryemstv [Business Finance]. K.: KNEU.

Bradul Alexander

Doctor of Economic Sciences,
Professor at Department of Accounting, Taxation,
Public Administration and Management
Kryvyi Rih National University

Martynenko Victoria

Master's Degree
Kryvyi Rih National University

DEFINITION OF LEASING AND PECULIARITIES OF ITS APPLICATION IN UKRAINIAN REALITIES

The purpose of the article. Investigate the economic nature of the lease. Clarify the essence of rent as an economic and accounting category and distinguish it in the system of property relations. Specify the objects and entities of the lease relationship and refine the classification of the lease with a view to further refining the method of accounting for transactions with it.

Methodology. The following research methods are used in the work: theoretical generalization, classification, methods of comparative analysis, groupings, sampling surveys, calculation-analytical, statistical and situational analysis.

Results. According to the research of scientific literature and legal documents, it was found that rent as an accounting category is characterized by a set of business transactions that occur within a certain time, and therefore represents a process. The main difference between operational and financial leasing is that the object simply returns to the lessor after the operative lease expires. As a result of the expiry of the financial lease, the lessee acquires ownership of the leased asset. The rules for taxation of operating and financial leasing operations also differ significantly. In this case, the effectiveness of leasing is suggested to be measured by the amount of payments. Today, leasing companies are gaining popularity and have many advantages over banks and their loans. Leasing rates are usually equal to bank lending rates and can sometimes be even more profitable. The leasing calculation is clearer and more transparent to the client than the bank loan calculation. Leasing provides additional financing opportunities that cannot be provided by bank lending. Leasing companies make decisions much faster, which saves time and material costs for the client.

Practical implications. Leasing companies make decisions much faster, which saves time and material costs for the client. Working with leasing companies, the client has more opportunities to obtain financing conditions that are as close as possible to his needs and desires. Specialists of the leasing company save time and resources of the client, due to the fact that they professionally perform part of the functions for him and provide comfort. Leasing provides additional opportunities to optimize your spending calendar and minimize cash flow.

Value/originality. Considering the features of bank loan and leasing, it is safe to say that the difference between a loan and a lease is based on the fact that when a customer buys a loan product, he unconditionally and automatically becomes his property, but if on leasing it does not necessarily become the owner, but can become them later. The customer who buys the product on credit assumes responsibility for it. As for the leasing relationship, the responsibility for the product rests with the lessor. The amount of financial leasing amortization and the amount of loan amortization are compared, and the effectiveness of leasing is determined according to the example.